

ДО ПИТАННЯ РОЗРОБКИ ПРОЕКТУ ЕКОЛОГІЧНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

А. П. Гетьман, доктор юридичних наук

С. В. Разметаєв, кандидат юридичних наук

Національна юридична академія України ім. Я. Мудрого

ної зйомки палаючих териконів і гасіння місць горіння, попередження рецидивного займання відвальної маси.

До комплексу входять:

1. Базова частина, що складається з: обладнання для готування та нагнітання розчинів-інгібіторів; компресору з робочими тисками 2,5 – 20 МПа; дистанційного пульта управління комплексом.
2. Мобільне устаткування оснащено: бортовою системою програмного управління; ін'єкторами з пневмоснарядами; пневмоциліндрами для пересування устаткування (вперед – назад, вліво – вправо) та примусової подачі ін'єкторів.

Технічні характеристики комплексу

1. Продуктивність, м ³ /зміну	800
2. Кількість ін'єкторів, шт.	6
3. Розміри ділянки терикона, оброблюваної з однієї позиції,	
ширина, м	4,5
довжина, м	3
глибина, м	2,5
4. Тривалість одного циклу, хв	20
5. Час переміщення з однієї позиції на іншу, хв	5
6. Напруга електромережі, В	380 – 660

Технічні характеристики ін'єктора

Спосіб забивання ін'єктора	
Пневмовибух із примусовим переміщенням	
довжина, м	3,0
діаметр, мм	50
діаметр пневмоснаряда, мм	80
довжина пневмоснаряда	600
енергія вибуху, кВт	1200
частота вибухів за хвилину	6

Створення такого автоматизованого комплексу забезпечить: підвищення безпеки та поліпшення умов праці обслуговуючого персоналу; скорочення витрат, пов'язаних із значним зменшенням обсягів робіт щодо гасіння пожеж, оскільки відпадає необхідність переформування териконів у відвали плоскої форми; різке зменшення шкідливого впливу породних відвалів на навколишнє середовище; підвищення якості робіт, забезпечення більш високої ефективності та стабільності процесу гасіння та рекультивациі палаючих ділянок, недоступних при ручному виконанні операції; істотне зменшення витрат важкої ручної праці, скорочення травматизму та професійних захворювань.

Орієнтовна вартість робіт з виготовлення комплексу в 2003 р. становить близько 400 тис. грн. Випробування комплексу в реальних умовах можуть бути проведені в 2004 р.

Державне підприємство «Науково-технічний центр проблем енергозбереження» пропонує зацікавленим організаціям розглянути питання фінансування робіт щодо створення й організації виробництва комплексу з метою оснащення ним спеціалізованих підприємств.

За роки незалежності України екологічне законодавство зазнало істотного розвитку, що привело до нагромадження великої кількості нормативно-правових актів у відповідній сфері. В основному завершено поресурсне врегулювання відповідних екологічних відносин, прийнято законодавчі акти у формі законів або кодексів щодо правового регулювання використання всіх основних природних ресурсів. Подальша законотворча робота ведеться в напрямі розробки та прийняття законів чи підзаконних актів щодо врегулювання окремих більш-менш вагомих питань використання та охорони довкілля.

Нині екологічне законодавство України – багатогалузева система нормативних актів різної юридичної сили, що ускладнює її використання та призводить до численних суперечностей між ними або неузгодженості окремих актів, дублювання. Наявність нормативних приписів у великій кількості правових актів створює значні труднощі в їх практичному використанні, навіть для фахівців у галузі екологічного права.

Слід вважати закінченим поресурсне (земельне, водне, лісове та ін.) окреме врегулювання в галузі екологічного права, позаяк виникли єдині у своїй основі відносини – екологічні, тому єдиною має бути і їхня правова форма. З огляду на це, недоцільно продовжувати роботу, приймаючи нові різні дрібні закони щодо врегулювання окремих екологічних питань. Це буде тільки поглиблювати вже існуючі недоліки екологічного законодавства та знижувати ефективність його використання.

На сьогодні нагальною проблемою є кодифікація екологічного законодавства, поставлена в ряд пріоритетних завдань державної політики. Логічно впливає висновок, що переважаючою формою кодифікації екологічного законодавства повинен стати Екологічний кодекс України, розробку якого передбачає і Постанова Верховної Ради України «Про основні напрями державної політики України в галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки». Необхідно зазначити, що питання доцільності розробки та прийняття Екологічного кодексу України неодноразово розглядалося в юридичній літературі вченими кафедри екологічного права Національної юридичної академії ім. Я. Мудрого (В. Попов, М. Шульга, В. Шахов, С. Разметаєв. Нові підходи до кодифікації екологічного законодавства України, 1992; В. К. Попов. До питан-

ня про екологічний кодекс України, 1995; Наукові основи екологічного законодавства України, 1995).

Цей кодекс має бути єдиним і основним кодифікаційним правовим актом у сфері екології, тобто таким, як Цивільний кодекс України. Але, на жаль, в юридичній науці ще не склалися єдиної думки щодо змісту та обсягу кодифікаційних робіт у цьому напрямі. Найдоцільнішим, з урахуванням обсягу та характеру екологічних відносин і практики застосування екологічного законодавства, уявляється розробка принципово нового нормативного акта у вигляді Екологічного кодексу. Він повинен охопити всі основні правові приписи в галузі екологічного права і замінити більшість різноманітних нормативних актів у галузі екологічного права.

Структурно Екологічний кодекс повинен складатися з двох частин – Загальної й Особливої. У Загальній частині доцільно зосередити правові приписи, які мають загальне значення для всіх розділів Особливої частини кодексу. Загальна частина має містити: цілі й завдання екологічного законодавства; його принципи; екологічні права та обов'язки суб'єктів; право власності на природні об'єкти; компетенцію органів управління у сфері екології; загальні положення природокористування; норми права про відтворення й відновлення природних об'єктів; загальні положення про охорону навколишнього природного середовища; еколого-економічні принципи раціонального природокористування; інші правові інститути. В Особливій частині слід розмістити такі самостійні розділи, як: право землекористування; водокористування; користування надрами; рослинним світом; тваринним світом; атмосферним повітрям; розв'язання еколого-правових спорів; питання екологічної безпеки; екологічної експертизи; відповідальність за порушення екологічного законодавства; гарантії захисту прав громадян і організацій тощо.

Зрозуміло, що запропонована структура Екологічного кодексу є дискусійною, вона може коригуватися в процесі його розробки. Але саме такий кодекс повинен стати основоположним нормативним актом у сфері екології.

Затвердження Екологічного кодексу не виключає можливості прийняття спеціальних нормативних актів з окремих важливих питань, які розвивають і конкретизують положення Екологічного кодексу України.